

MINISTERSTVO OBRANY

Schvaluji.

Náčelník Generálního štábu
Armády České republiky
armádní generál **Ing. Aleš Opata**

Praha 7. října 2021

PROCES PLÁNOVÁNÍ CIVILNĚ-VOJENSKÝCH AKTIVIT ORODENTÁLNÍ PÉČE A NASAZENÍ STOMATOLOGICKÝCH SCHOPNOSTÍ VE VŠECH OPERACÍCH S HUMANITÁRNÍ SLOŽKOU

PRAHA 2021

Zdrav-16-1

Tento předpis obsahuje doplňky:

1.
2.
3.

ÚVOD

Tímto předpisem se zavádí pro potřeby Armády České republiky standardizační dohoda Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO) STANAG 2584 Ed. 1, The Civil-Military Planning Process on Oral Health Care and Deployment of Dental Capabilities in All Operations With a Humanitarian Component (Proces plánování civilně-vojenských aktivit orodentální péče a nasazení stomatologických schopností ve všech operacích s humanitární složkou). Předpis uvádí postupy pro plánování civilně-vojenských aktivit při poskytování orodentální péče a nasazení stomatologických schopností ve všech operacích s humanitární složkou.

Tento předpis nabývá účinnosti dnem 1. listopadu 2021.

ČÁST PRVNÍ

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Čl. 1

Prostřednictvím tohoto předpisu se zavádí standardizační dohoda Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO), která je vedena v databázi Standardizační agentury NATO pod označením STANAG 2584 Ed. 1, The Civil-Military Planning Process on Oral Health Care and Deployment of Dental Capabilities in All Operations With a Humanitarian Component (Proces plánování civilně-vojenských aktivit orodentální péče a nasazení stomatologických schopností ve všech operacích s humanitární složkou) (dále jen „standardizační dohoda“), která přejímá spojeneckou publikaci AMedP-6.1 Ed. A ver. 2, The Civil-Military Planning Process on Oral Health Care and Deployment of Dental Capabilities in All Operations With a Humanitarian Component (Proces plánování civilně-vojenských aktivit orodentální péče a nasazení stomatologických schopností ve všech operacích s humanitární složkou) (dále jen „spojenecká publikace“), k používání v podmínkách Armády České republiky.

Čl. 2

Předpis je určen pro vojáky v činné službě a občanské zaměstnance ve smyslu OŘMO č. 61/2019 Věstníku Ministerstva obrany, Organizační řád Ministerstva obrany, kteří

- a) plní úkoly ve vojenských a civilních strukturách NATO,
- b) jsou zařazeni ve společných štábech NATO, nebo
- c) se podílejí na plánování, přípravě a zabezpečování civilně-vojenských aktivit při poskytování orodentální zdravotní péče a nasazení stomatologických schopností ve všech operacích s humanitární složkou.

Čl. 3

Osoby uvedené v čl. 2 jsou povinny se seznámit se spojeneckou publikací a řídit se jí při plánování, přípravě a zabezpečování civilně-vojenských aktivit orodentální péče a nasazení stomatologických schopností ve všech operacích s humanitární složkou.

ČÁST DRUHÁ

ORODENTÁLNÍ PÉČE V HUMANITÁRNÍCH MISÍCH

Čl. 4

Principy uskutečňování orodentální péče v humanitárních misích

(1) Hlavním principem humanitární pomoci je poskytovat nezbytnou orodentální péči pro místní obyvatelstvo nebo uprchlíky. Poskytovaná péče se musí přizpůsobit potřebám místního obyvatelstva, aniž by narušovala lokální dostupný systém orodentální péče a úroveň místní péče. Měla by zajistit následnou možnost poskytování orodentální péče místními poskytovateli nebo poskytovateli mezinárodních organizací nebo nevládních organizací (International Organization/Non-Governmental Organization, IO/NGO) i po ukončení mise.

(2) Chronická onemocnění vyžadují pokračující péči a prevenci. Zajištění dlouhodobě udržitelné péče je třeba zvažovat již v průběhu plánování mise. Prevence většiny nemocí včetně dentálních se může zajišťovat zlepšováním osobní hygieny. Zajištění potřebného vzdělávání lze uskutečňovat zavedením příslušných vzdělávacích programů do škol.

(3) Humanitární orodentální péče se uskutečňuje ve třech fázích

- a) úleva od bolesti,
- b) prevence,
- c) vzdělávání a podpora pacientů a poskytovatelů péče v místě.

Čl. 5

Obecné postupy

Pro uskutečňování orodentální péče v humanitárních misích je nezbytné

- a) nastavit činnosti nasazeného stomatologického týmu v souladu s existujícími zdroji a úrovní péče v dané lokalitě,
- b) činnosti zaměřit na dlouhodobě udržitelné aktivity,

- c) vykonávat společné činnosti s místními poskytovateli péče,
- d) podporovat zlepšení poskytování péče v místě (preventivní kontrola infekce),
- e) předcházet vzniku napětí mezi poskytovateli péče v místě a místním obyvatelstvem,
- f) zajišťovat zlepšení schopností místních obyvatel a nezvyšování jejich závislosti na poskytované pomoci.

Čl. 6

Vojenská orodentální péče

(1) Schopnosti orodentální péče jsou zahrnuty ve většině vojenských operací. Začleněný personál poskytující orodentální péči může poskytovat humanitární péči v souladu s postupy uvedenými v tomto předpisu. Potřebný soubor schopností je dostupný na každé zdravotnické etapě – zdravotnickém zařízení vojenského poskytovatele (Medical Treatment Facility, MTF) ROLE 2 a 3. Mimořádné zdroje, jako jsou zásoby a doplňující vybavení, mohou být využity v operacích velkého rozsahu nebo v nasazení mimo základnu.

(2) Vojenští poskytovatelé péče mohou být přítomni po relativně krátké časové období, a proto ve všech operacích s humanitární složkou musí být zajišťována návaznost poskytované péče. Program péče by měl být na každé úrovni natolik jednoduchý, aby jej byli schopni po ukončení vojenského nasazení zajistit místní poskytovatelé péče nebo pracovníci IO/NGO.

Čl. 7

Faktory zvažované v průběhu plánování

(1) Rozhodnutí prováděná v procesu plánování se uskutečňují na základě konzultací s nasazovaným dentálním týmem. Humanitární pomoc se nesmí nikdy poskytovat takovým způsobem, který by negativně ovlivnil poskytování podpurné zdravotní péče přidělené vojenské jednotce. V případě

podpory humanitární operace je třeba zvážit nasazení dalšího personálu a zdrojů.

(2) Prvním zvažovaným faktorem, který lze aplikovat u každé mise, je dostupnost orodentální péče v místě nasazení, kdy

- a) v případě nedostupnosti orodentální péče by vojenští poskytovatelé péče měli zajistit její poskytování v limitovaném rozsahu,
- b) v případě dostupnosti orodentální péče by měly být na základě komunikace s místními poskytovateli péče nejprve zjištěny požadavky na poskytování potřebné pomoci.

(3) Druhým zvažovaným faktorem je zjištění skutečnosti, zda jsou v místě přítomny složky civilně vojenské spolupráce (Civil-Military Co-operation, CIMIC) nebo civilně-vojenského zdravotnického rozhraní (Civil-Military Medical Interface, CIMIMEI), kdy

- a) pokud tyto složky přítomny nejsou, je třeba zajistit pomoc při zabezpečování materiálu, zásob nebo personálu v místních zdravotnických zařízeních. Dále může být zajištěno vzdělávání místních poskytovatelů péče,
- b) pokud tyto složky přítomny jsou, je třeba zajistit dobrou komunikaci se složkami CIMIC, místními poskytovateli péče a příslušnými orgány. Pacienti musí být seznámeni s rozsahem péče, kterou mohou očekávat a která bude dostupná. Dále je třeba se zaměřit na zlepšení dodávek materiálu, zásob, personálu a dle možností zahájit výuku preventivních programů ve školách. Doplňující složkou pomoci může být vzdělávání místních poskytovatelů péče.

Čl. 8

Možnosti orodentální péče v rozdílných typech misí

(1) V rámci NATO existuje pět typů misí, které se primárně dělí na

- a) operace podle článku 5 Washingtonské smlouvy,
- b) operace mimo článek 5 Washingtonské smlouvy (NA5CRO), kterými jsou

1. mírové operace NATO (Peace Support Operations, PSO),
2. odsun civilních osob (Non Combattant Evacuation Operations, NEO),
3. humanitární pomoc (Humanitarian Assistance Operations, HA),
4. zdravotnická humanitární pomoc (Medical Humanitarian Assistance, MHA).

(2) Možné úrovně orodentální péče využívané v různých typech misí jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1

Možné úrovně orodentální péče využívané pro jednotlivé typy misí

Typ mise	Operace podle článku 5	PSO	NEO	HA	MHA
Úroveň orodentální péče	Úleva od bolesti	Úleva od bolesti Prevence Vzdělávání a podpora pacientů a poskytovatelů v místě	Úleva od bolesti	Úleva od bolesti Prevence Vzdělávání a podpora pacientů a poskytovatelů v místě	Úleva od bolesti Prevence Vzdělávání a podpora pacientů a poskytovatelů v místě

ČÁST TŘETÍ
POKYNY PRO POSTUP PŘI ZAJIŠŤOVÁNÍ PÉČE
V RÁMCI HUMANITÁRNÍ POMOCI

Čl. 9

Kvalifikační požadavky na poskytovatele orodentální péče

Poskytovatelé orodentální péče v rámci humanitární pomoci musí znát

- a) zdravotní stav v místě nasazení,
- b) existující zdravotnické programy,
- c) postupy léčby založené na důkazech,
- d) mezinárodní doporučení v oblasti zdravotní péče.

Čl. 10

Léčba bolesti

V obtížných podmínkách se léčba bolesti nejčastěji provádí extrakcí zubu.

Čl. 11

Prevence

(1) Nejefektivnější a relativně jednoduchou metodou prevence je čištění zubů s použitím pasty s obsahem fluoridu. Zubní pasta s fluoridem by měla být na bázi silikátů. Zubní pasty s monofluorofosforečnanem sodným (Sodium Monofluorophosphate, SMFP) mohou snižovat účinek proti zubním kazům. Nejefektivnější je koncentrace 1500 ppm fluoridu.

(2) Nejdůležitější body výuky čištění zubů jsou

- a) každodennost čištění zubů,
- b) pečlivé čištění všech ploch zubů,
- c) neoplachování zubů po vyčištění,
- d) používání fluoridové pasty s účinkem proti zubním kazům.

- (3) Méně podstatné body výuky čištění zubů jsou
- a) techniky čištění zubů,
 - b) stav kartáčku na zuby.

Čl. 12 **Vzdělávání**

(1) Vzdelávání se poskytuje pacientům. Vzdelávání je vhodné rovněž uskutečňovat ve školách.

(2) Potenciálně je možné zajišťovat vzdělávání pro místní poskytovatele péče (vysvětlení, ukázka a výkon).

ČÁST ČTVRTÁ ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

Čl. 13

Uložení standardizační dohody a spojenecké publikace

Standardizační dohoda, prohlášení o přistoupení ke standardizační dohodě a spojenecká publikace jsou uloženy v Úřadu pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti a přístupné na adrese nám. Svobody 471/4, 160 01 Praha 6 – Bubeneč. Způsobem umožňujícím dálkový přístup jsou standardizační dohoda, prohlášení o přistoupení ke standardizační dohodě a spojenecká publikace přístupné prostřednictvím databázové aplikace ADMIS v Informačním systému standardizace, který je dostupný po celoarmádní datové síti na adrese www.stand.acr.

Seznam použitých zkratk a termínů

Zkratka	Význam v anglickém jazyku	Význam v českém jazyku
CIMIMEI	Civil-Military Medical Interface	civilně-vojenské zdravotnické rozhraní
CIMIC	Civil-Military Cooperation	civilně vojenská spolupráce
HA	Humanitarian Assistance Operations	humanitární pomoc
IO	International Organization	mezinárodní organizace
MHA	Medical Humanitarian Assistance	zdravotnická humanitární pomoc
MTF	Medical Treatment Facility	zdravotnické zařízení vojenského poskytovatele
NA5CRO	Non-Article 5 Crisis Response Operation	operace k řešení krizových situací mimo článek 5 Washingtonské smlouvy
NEO	Non Combattant Evacuation Operations	odsun civilních osob
NGO	Non-Governmental Organization	nevládní organizace
PSO	Peace Support Operations	mírové operace NATO
SMFP	Sodium Monofluorophosphate	monofluorofosforečnan sodný

OBSAH

	Strana
Úvod	3
Část první Základní ustanovení	5
Část druhá Orodentální péče v humanitárních misích	7
Část třetí Pokyny pro postup při zajišťování péče v rámci humanitární pomoci	11
Část čtvrtá Závěrečné ustanovení	13

PŘÍLOHY

1. Seznam použitých zkratek a termínů	14
--	----

Odpovědný služební orgán: brigádní generál MUDr. Zoltán Bubeník

Zpracovatelé: o.z. Ing. Jaroslava Doležalová

mjr. Ing. Mgr. Tomáš Vašek

Vojenský předpis přidělen podle zvláštního rozdělovníku.

Schváleno čj. MO 286345/2021 – SVZdr MO. – Imprimatur: 20. října 2021
